

בענין הכשר אוכלין לטומאה

יום ה' לש"ק פ' שמיני, תשפ"ד
לעילוי נשמת הינדא בת יצחק ז"ל

1. פרשת שמיני (ויקרא פרק י"א)

(לד) מִכֹּל הָאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבֹא עֲלָיו מִיֵּם יִטְמָא וְכֹל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה בְּכֹל כְּלֵי יִטְמָא :

(לח) וְכִי יִתֵּן מִיֵּם עַל זֶרַע וְנִפְּל מִנְּבִלְתָּם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם :

וכי יתן מים על זרע - לאחר שנחלש, שאם תאמר יש הכשר במחזור, אין לך זרע שלא הוכשר: מים על זרע - צין מים צין שאר משקין, צין נפלו הם על הזרע, צין הזרע נפל לתוכן, הכל נדרש בתורת כהנים: ונפל מנבלתם עליו - אף משנגב מן המים, שלא הקפידה תורה אלא להיות עליו שם אוכל, ומשירד עליו הכשר קבלת טומאה פעם אחת, שוב אינו נעקר הימנו:

2. רשב"ם (יא:לד)

אשר יבא עליו מים - מי שרוצה לתת טעם במצות לפי דרך ארץ ולתשובת המינין לא הזקיק הקי טומאה למיני אוכלים ומשקין עד שתיקנם לצורך מאכל, ונתינת מים היא תחילת תיקונם ועיקר חשיבותם לצורך אכילה :

3. ספר החינוך (מצוה ק"ס)

וכן אין כל אוכל שבעולם נקרא אוכל לקבל טומאה עד שיבוא עליו מים מאחר שנעקר מן הקרקע, וכמו שכתוב אשר יבוא עליו מים וגו'. ואף על פי שאמרו שזה גזירת הכתוב הוא, יש לסמכו קצת אל הטעם לפי מה שיעלה בתחילת המחשבה ולומר, כי הענין לפי שהתורה לא תחשוב שום דבר להיות ראוי לדיניו שבו עד שעת גמר מלאכתו, כמו שידוע בדיני הפירות לענין תרומות ומעשרות... ועל כן גם בענין הטומאה נאמר שאין דיני טומאת הפירות וטהרתן עד גמר מלאכתו, ולפי שדרך בני אדם בקצת פירות וירקות להדיחן מעפרן טרם שיאכלו אותן, היה הענין לאמר על כולן דרך כלל שלא יהיו נקראין אוכל עד שיוכשרו במים. ומן הטעם הזה בעצמו אמרו שהכשירן הוא כשהודחו ברצון הבעלים, כלומר שהבעלים חשבו משקה המים שהודחו בהן כדרך בני אדם שידוחו ירקותיהם במשקה...

4. רמב"ן, פ' שמיני (יא:לז)

... "טהור הוא", ללמדך שלא הוכשר ונתקן להיות אוכל לקבל טומאה עד שיבא עליו מים. לשון רש"י... וטעם ההכשר, בעבור כי לכלוך השרץ והמטמאים ידבק במאכלים בלחות, ולא כן ביבשים, ועשתה התורה הרחקה יתירה לטמא המוכשרים במים וניגבו, שלא יתן דברינו לשיעורין...

5. מלבי"ם, פ' שמיני (התורה והמצוה)

תורת כהנים : אין לי אלא בזמן שניתן מים ע"ג זרע, נתן זרע ע"ג מים מנין – ת"ל טמא.

קנ"ב. פי' שע"י המים נעשה הזרע מוכשר לקבל טומאה. ובספרא שואל מנ"ל ענין הכשר כלל. הלא יל"פ שהמים מתטמאים והם מטמאים הזרע... ונאמר לפ"ז שרק אם נתן מים על זרע שנגעה הטומאה בהמים אבל אם נתן זרע ע"ג מים שאז נגעה הטומאה בהזרע היא טהורה באמת. שאוכל אין מקבל טומאה רק ע"י מים... ושמי"ש וכי יותן מים על זרע הוא בדוקא. (וכ"ש שנאמר לפ"ז שאם נתנגבו המים שוב אינו מקבל טומאה). ומשיב ת"ל טמא... אבל כשאמר טמא בלשון יחיד מדבר בהזרע לבד שהוא הנטמא :

6. רמב"ם הל' טומאת אוכלין פרק י"ב, הל"א

כל דברי הכשר אוכלין דברי קבלה הן מפי השמועה למדו שזה שנאמר וכי יותן מים על זרע אחד המים ואחד שאר שבעה משקין, והוא שינתן עליהם ברצון בעלים ואחר שנעקרו מן הקרקע, שדבר ידוע הוא שאין לך זרע שלא בא עליו מים כשהוא מחובר לא נאמר וכי יותן מים אלא לאחר שנעקרו האוכלין ונתלשו המשקין.

7. רש"י חולין לג.

הוכשרו בשחיטה - מגו דשריא שחיטה להך בשר מידי אבר מן החי משויא ליה נמי אוכלא לגבי טומאה.